

Inleiding en leeswijzer

Inleiding

Hierbij bieden wij u de Najaarsnota 2023 aan. In de Najaarsnota 2023 zijn zowel de financiële en beleidsontwikkelingen verwerkt met betrekking tot 2023 als meerjarig. De rapportage op de doelenboom is opgenomen per programma. Hier staan ook de financiële wijzigingsvoorstellen. Aanvaarding van onze voorstellen leidt tot onderstaand financieel totaaloverzicht.

	Begroting en meerjarenbegroting								
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Beginstand Najaarsnota 2023 *	V3.356	V358	V4.300	N1.870	N5.330	N7.391	N9.741	N12.954	N15.551
Totaal wijzigingsvoorstellen in de Najaarsnota	N3.484	V767	N282	N876	N857	N847	N877	N877	V23
Eindstand Najaarsnota 2023	N128	V1.125	V4.018	N2.746	N6.187	N8.238	N10.618	N13.831	N15.528
Waarvan saldo incidentele baten en lasten	N161	N1.243	N933	N0	N0	N0	N0	N0	N0
Structureel saldo	V33	V2.368	V4.951	N2.746	N6.187	N8.238	N10.618	N13.831	N15.528

*) De beginstand van de Najaarsnota is gebaseerd op de Begroting 2023 inclusief de Voorjaarsnota 2023 en de meerjarige mutaties uit de primaire begroting 2024. Amendementen en moties op de primaire Begroting 2024 zijn niet in de cijfers van de Najaarsnota 2023 verwerkt.

Bij de raadsbehandeling van de Begroting 2024 is het volgende amendement aangenomen: "Niet met een kredietverhoging vooruitlopen op nieuwe plannen". Het effect op de lasten en baten is N 20 in 2024 en V 15 vanaf 2025. Dit wordt zichtbaar in de beginstand van de Voorjaarsnota 2024.

Leeswijzer

De najaarsnota is evenals de begroting samengesteld uit de volgende 9 programma's:

- Programma 0 Bestuur en Ondersteuning
- Programma 1 Integrale Veiligheid en Openbare Orde
- Programma 2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat
- Programma 3 Economie
- Programma 4 Onderwijs
- Programma 5 Sport, Cultuur en Recreatie
 - Deelprogramma 5A Vrijetijdsbesteding (Sport en Cultuur)
 - Deelprogramma 5B Openbaar Groen en (openlucht) recreatie
- Programma 6 Sociaal Domein
 - Deelprogramma 6A Sociale Infrastructuur
 - Deelprogramma 6B Werk en Inkomen (Participatiewet)
 - Deelprogramma 6C Wet maatschappelijke Ondersteuning
 - Deelprogramma 6D Jeugdzorg
- Programma 7 Volksgezondheid, duurzaamheid en milieu
- Programma 8 Stadsontwikkeling

Het autorisatieniveau van uw raad voor de budgetten bevindt zich op de niveaus van de programma's, behalve binnen programma's 5 en 6. Hier bevindt het niveau zich op de deelprogramma's. Er zijn dus 13 autorisatieniveaus.

Elk **programma en de deelprogramma's** bestaan uit:

- Onder **Wat willen wij bereiken** (doelstellingen) en **Wat gaan wij daarvoor doen** (prestaties/activiteiten) melden wij de voortgang van de prestaties per 30 september 2023. Met voortgangsindicatoren in de kleuren grijs, groen, oranje en rood geven wij weer wat de status is van de verschillende prestaties die horen bij de beoogde doelstellingen. U treft tevens nog de niet afgeronde doelen uit de Begroting 2022 aan.

Grijs = loopt volgens planning of is doorlopend
Groen = gerealiseerd
Oranje = wordt niet in 2023 gerealiseerd
Rood = wordt niet gerealiseerd

Rood wordt ook gebruikt als het onduidelijk is wanneer iets gerealiseerd wordt of dat realisatie in 2025 of later wordt voorzien. Dit voorkomt dat deze doelstellingen mee blijven lopen in de P&C producten.

- In de ontwikkelingen wordt een korte beschrijving gegeven van de context, de achtergronden en de actuele ontwikkelingen die binnen het programma spelen;
- Per programma treft u de **wijzigingsvoorstellen** aan. Hierbij maken wij onderscheid in technische voorstellen, onvermijdelijke voorstellen en beleidskeuzes. Als een wijzigingsvoorstel meerdere programma's raakt, is het wijzigingsvoorstel opgenomen in het eerste programma en zijn de wijzigingen cijfermatig wel verwerkt in de betreffende programma's, maar komen daar niet meer als aparte voorstellen terug;
- **Wat mag het kosten?** Per (deel)programma geven wij de prognose voor het gehele jaar 2023, zowel voor wat betreft het resultaat voor bestemming, de mutaties reserves als het resultaat na bestemming. Wij hanteren daarvoor dezelfde vorm als in de begroting. Als de prognoses leiden tot afwijkingen, dan leveren wij daar een beslispoint voor aan.

Financieel overzicht programma's. In dit overzicht staan per programma en deelprogramma de lasten, baten en saldi voor wijziging, van wijziging en na wijziging.

Financieel perspectief te voeren beleid. In dit hoofdstuk is de eindstand tot en met 2031, EMU-saldo, schuldquote, solvabiliteit en Debt Service Coverage Ratio (DSCR) opgenomen.

Deze Najaarsnota bestaat uit de volgende **bijlagen**:

- Post onvoorzien;
- Omvang reserves en voorzieningen;
- Bestemmingsreserve eenmalige uitgaven;
- Kredietenoverzicht;
- Inkomende subsidies;
- Niet gewijzigde prestaties doelenboom t.o.v. Voorjaarsnota 2023;
- Woningbouwmonitor Najaarsnota 2023.

Voor de grondexploitaties zijn er alleen wijzigingen in de fasering aangebracht. Zie hiervoor het betreffende wijzigingsvoorstel in programma 8. Daarom is er geen bijlage actualisatie grondexploitaties zoals bij de Voorjaarsnota.

De bijlage Onderzoeksopdrachten tonen wij alleen in de begroting en voorjaarsnota.

Raadsbesluit. Het (concept) raadsbesluit is opgenomen.

Tot slot

- Alle bedragen zijn x € 1.000, tenzij anders aangegeven.
- Waar in de tekst geschreven staat 'u' of 'uw' mag u ervan uitgaan dat de gemeenteraad wordt bedoeld.
- We noteren een bedrag met een V of een N, waarbij V staat voor 'per saldo voordeel' en N staat voor 'per saldo nadeel'. Een V kan zowel lagere lasten als hogere baten betekenen. Een N kan zowel hogere lasten als lagere baten betekenen.
- In de tabellen kunnen afrondingsverschillen ontstaan.
- Voor Capellenaren en overige belangstellenden is de Najaarsnota 2023 te vinden op de site capelleaandenijssel.begrotingsapp.nl.